

SOCIALINĖS ATSAKOMYBĖS ATASKAITA

ELEKTRŪNŲ SAVIVALDYBĖS VIEŠOJI BIBLIOTEKA

ĮVADINIS VADOVO ŽODIS

Tikiu, kad socialinės atsakomybės principų taikymas mūsų veikloje padeda mums gerinti organizacijos veiklą, stiprinti jos reputaciją, sukurti ir palaikyti tamprus ryšius su klientais ir steigėjais. Socialiai atsakinga organizacijos veikla stiprina darbuotojų savigarbą, pasitikėjimą, moralę, didinti jų motyvaciją, padeda pritraukti, motyvuoti ir išsaugoti darbuotojus.

Šiandien socialinės atsakomybės principus daugiausiai taikome ir ketiname tai tęsti šiose srityse:

- organizacijos valdymas;
- aplinkosauga;
- žmogaus teisės;
- klientų (ir produktų/paslaugų) klausimai;
- ryšiai su bendruomene.

Artimiausioje ateityje planuojame socialinės atsakomybės iniciatyvas ketiname taikyti ir darbdavystės praktikos srityje.

Elektrėnų savivaldybės viešoji biblioteka
Direktorius

Rokas Gulbinas

ORGANIZACIJOS PRISTATYMAS

Organizacijos pavadinimas: Elektrėnų savivaldybės viešoji biblioteka.

Veiklos sritis, teikiami produktai ir paslaugos: Dokumentų kaupimas, saugojimas ir sklaida, kraštotyrinė veikla, edukacinė veikla, mokymų ir kultūrinių renginių organizavimas.

Organizacijos misija: Skatinti bendruomenės skaitymą, žinių visuomenės kūrimą, rūpintis jos švietimu, užtikrinant saviraiškos laisvę, teisę gauti informaciją, suteikiant galimybę visiems ir kiekvienam Elektrėnų savivaldybės gyventojui naudotis viešosios bibliotekos ir jos filialų informaciniais ištekliais, dokumentų fondais ir sukauptais krašto kultūros paveldo šaltiniais, racionaliai panaudojant turimus finansinius ir žmogiškuosius išteklius.

Organizacijos vertybės: Atvirumas, skaidrumas, aplinkosauga, tvarumas, stipri komanda, ryšiai su bendruomenėmis, atstovavimas, atsakomybė, inovacijų paieška.

Darbuotojų skaičius: 46.

Su organizacijos veikla susijusios suinteresuotos šalys:

- darbuotojai (etatiniai, dalimi etato, laikini, sezoniniai)
- tiekėjai
- klientai
- konkurentai

- valstybinės (reguliuojančios) institucijos
- NVO (visuomeninės organizacijos)
- aplinka (oras, žemė, vanduo, augalai, gyvūnai)
- bendruomenė (gyventojai)
- žiniasklaida
- Lietuvos piliečiai

ORGANIZACIJOS VALDYMAS

Mūsų organizacijoje yra aiškus sprendimų priėmimo procesas, patvirtinta organizacinė struktūra, darbuotojų atrankos ir pirkimų procedūros, rašytinė politika korupcijos prevencijai. Procesai yra valdomi pagal socialinės atsakomybės gairių standartą ISO 26000, socialinės atsakomybės standartą SA 8000, darbuotojų saugos ir sveikatos standartą OHSAS 18001.

Organizacijoje veikia darbuotojų skatinimo/motyvacijos sistema: daugiavaikiams darbuotojams suteikiame pirmenybę pasirinkti atostogų grafiką, o mirus 1-mos eilės giminaičiams suteikiame 3 dienų nemokamas atostogas.

Priimant svarbius sprendimus organizacijoje dalyvauja suinteresuotosios šalys: darbuotojai, klientai, valstybinės (reguliuojančios) institucijos, bendruomenė (gyventojai). Bendruomenės nariai turi galimybę siūlyti įsigyti tam tikrų knygų, tokiu būdu prisidedant prie bibliotekos dokumentų fondo komplektavimo.

Vadovai praktikuoja ir skatina etišką elgesį, atskaitomybę ir skaidrumą. www.vu.lt

Duomenys apie veiklos rezultatus ir struktūrą yra viešinami:

- organizacijos interneto tinklalapyje: <https://elektrenai.mvb.lt>
- *facebook* paskyroje: <https://www.facebook.com/biblioteka.elektrenai.lt>
- regioninėje spaudoje:
 - „Elektrėnų žinios“: <http://www.elektrenuzinios.lt/>;
 - „Elektrėnų kronika“: <http://www.kronika.lt/category/kultura/>

DARBDAVYSTĖS PRAKTIKA

Laikomės įstatymų reikalavimų darbdavystės praktikai:

- užtikriname darbo sąlygas, atitinkančias saugos ir higienos reikalavimus;
- organizacijoje efektyviai veikia darbo taryba;
- užtikriname teisę į profesines sąjungas;
- nėra diskriminacijos įdarbinimo ar atleidimo sprendimuose;
- nenaudojame ir netoleruojame vaikų ar prievartinio darbo;
- yra apibrėžta ir veikianti darbuotojų vertinimo ir motyvavimo sistema.

Taikome papildomas darbuotojų skatinimo priemones: apdovanojame gerų darbo rezultatų pasiekusius darbuotojus.

Sudarome palankias sąlygas šeimos ir darbo įsipareigojimų derinimui: pamainos ir atostogų grafikai sudaromi atsižvelgiant ir į poveikį darbuotojo šeimos nariams.

Užtikriname socialinį dialogą:

- vyksta administracijos susitikimai su darbuotojų atstovais;
- veikia darbuotojų profesinė sąjunga;
- veikia darbo taryba;
- darbuotojai įtraukiami į organizacijos sprendimų dėl darbo sąlygų ir funkcijų priėmimą.

Rūpinamės darbuotojų sauga ir sveikata darbe:

- aprūpiname saugos ir sveikatos darbe priemonėmis;
- periodiškai rengiame saugos ir sveikatos darbe mokymus;
- taikome papildomas, nei reikalauja teisės aktai, saugos ir sveikatos darbe priemones;
- darbdavio lėšomis apmokame darbuotojų sveikatos patikrą;
- kai įmanoma, organizuojame darbuotojų sveikatos patikrą jam patogiu metu ar darbo vietoje;
- organizuojame darbo ergonomikos mokymus;
- turime ergonomiškai įrengtas darbo vietas.

Investuojame į darbuotojų mokymą ir ugdymą:

Bibliotekos darbuotojai dalyvauja Lietuvos nacionalinės ir Vilniaus apskrities A. Mickevičiaus viešosios bibliotekos organizuojamuose profesinės kvalifikacijos kėlimo mokymuose, seminaruose, Lietuvos bibliotekininkų draugijos (LBD) organizuojamose tarptautinėse konferencijose, anglų kalbos mokymuose, Europos Komisijos Atstovybės Lietuvoje organizuojamuose seminaruose.

Darbuotojai, dirbantys su jaunimu, dalyvauja Jaunimo reikalų departamento organizuojamuose seminaruose.

APLINKOSAUGA

Žinome organizacijos vykdomos veiklos poveikius aplinkai, aplinkos saugą reglamentuojančius teisės aktus ir jų paisome.

Skatiname taupų išteklių naudojimą: taupome elektros energiją, spausdiname dvipusiu būdu, vidiniam poreikiui spausdiname ant juodraštinio popieriaus, dokumentus saugome elektroninėse laikmenose arba siunčiame elektroniniu paštu. Rūšiuojame atliekas, nebenaudojamus daiktus ne išmetame, o pristatome perdirbimui. Remiame gamtą tausojančius projektus: kasmet bibliotekos darbuotojai dalyvauja akcijoje „Darom“, taip pat renkame iš gyventojų panaudotus elementus, telefonus.

Siekdami skatinti aplinkosauginį darbuotojų sąmoningumą rengiame paskaitas apie atliekų rūšiavimą ir žiedinę ekonomiką.

ŽMOGAUS TEISĖS

Gerbiame tarptautinę žmogaus teisių apsaugą savo įtakos sferoje ir užtikriname, kad neprisidedame prie žmogaus teisių pažeidimų. Darbuotojų teisės yra tiksliai reglamentuojamos: darbo tvarkos taisyklėse ir pareigybės nuostatuose.

Darbuotojų paieškos ir įdarbinimo tvarkoje atrankos kriterijai yra aiškiai apibrėžti ir objektyvūs. Darbuotojai dalyvauja priimančias sprendimus, kurie susiję su jų gyvenimu.

Užtikriname lygias galimybes visiems savo darbuotojams:

- nepriklausomai nuo darbuotojų lyties ar socialinio statuso užtikriname vienodas darbo sąlygas ir vienodą apmokėjimą; mokame teisingą darbo užmokestį ir taikome vienodą apmokėjimą už lygiavertį darbą socialinėms mažumoms priklausantiems ar negalią turintiems darbuotojams;
- turime aiškias nediskriminavimo taisykles, apimančias kilmę, religiją, seksualinę orientaciją;
- sudarome visiems vienodas galimybes būti pakeliamiems darbe į atitinkamas aukštesnes pareigas, atsižvelgiant vien į darbo stažą ir kompetenciją.

Užtikriname darbuotojų teisę į poilsį, laisvalaikį bei pagrįstą darbo laiko apribojimą ir mokamas įprastines atostogas, taip pat apmokėjimą už darbą valstybinių švenčių dienomis.

SĄŽININGO VERSLO PRAKTIKA

Antikorupcijos prevencija organizacijoje yra reglamentuojama etikos kodekse, dovanų teikimo/priėmimo taisyklėse, darbuotojo antikorupcijos deklaracijoje. Turime aiškią ir skaidrią viešųjų pirkimų procedūrą. Politikų įtakos nenaudojame įstatymams nesilaikyti ar juos keisti.

Turime taisykles, kurioje apibrėžiamos sąžiningos konkurencijos nuostatos: neleistinių susitarimų vengimo politika, dovanų teikimas/priėmimas, asmeninių dovanų/kyšių atsisakymas.

Prioritetą teikiame tiekėjams, praktikuojantiems sąžiningą ir pagarbią darbdavystę:

- turintiems etikos kodeksą;
- įsidiėgusiems vadybos sistemos standartus (ISO, kt.);
- negavusiems baudų dėl mokesčių, neteisėtos veiklos;
- negavusiems baudų dėl darbuotojų teisių pažeidimų;
- negavusiems baudų dėl aplinkosaugos įstatymų pažeidimų.

Sąžiningai elgiamės su tiekėjais: mokame sąžiningą kainą, laiku atsiskaitome, sprendžiame iškilusias problemas.

Sąžiningai elgiamės su vartotojais: teikiame nedviprasmišką informaciją, laikomės įsipareigojimų, sprendžiame iškilusias problemas. Atsižvelgiame į vartotojų išsakytas svarias priežastis dėl laiku negrąžintų spaudinių, įvertiname ir neskaičiuojame delspinigių. Užtikriname galimybę grąžinti knygas į biblioteką 24 val. per parą 7 dienas per savaitę.

Gerbiame nuosavybės (turto) teises – mokame sąžiningą kainą už įsigyjamą ar nuomojamą turtą.

Organizacijos struktūra, svarbiausios naujienos ir rezultatai yra viešai prieinami bibliotekos interneto svetainėje – www.elektrenai.mvb.lt.

KLIENTŲ (IR PRODUKTŲ/PASLAUGŲ) KLAUSIMAI

Reklamoje laikomės sąžiningo marketingo principų: reklaminės žinutės kuriamos atsakingai, nedviprasmiškai ir remiantis faktais, nenaudojame lyginamosios reklamos.

Užtikriname vartotojų duomenų apsaugą ir privatumą vadovaudamiesi klientų aptarnavimo standartu, vartotojų/klientų duomenų apsaugos taisyklėmis, knygų 24/7 grąžinimo tvarka.

Taikome priemones grįžtamajam ryšiui iš klientų gauti, analizuojame duomenis ir imamės veiksmų. Rengiame vartotojų apklausas ir analizuojame duomenis apie bibliotekos teikiamų paslaugų poreikį, poveikį ir pasitenkinimą jomis. Vartotojai turi galimybę komentuoti ir išsakyti savo nuomonę apie bibliotekos renginius, pristatomus leidinius, vartotojų apklausas ar teikiamas paslaugas socialinio tinklo *facebook* bibliotekos paskyroje. Taip pat vartotojai teikia užklausas per platformą „Klausk bibliotekininko“. Joje galima einamuoju laiku bendrauti su vartotoju, ar parašyti atsakymą, jei užklausa gauta ne darbo valandomis.

Imamės iniciatyvos vartotojams šviesti ir ugdyti:

- publikuojame straipsnius apie atsakingą vartojimą;
- rengiame ekskursijas, pristatymus;
- įgyvendintas komunikacijos kampanijos projektas „ES drauge saugiau“ renginiui organizuoti;
- organizuojame pristatomuosius renginius:
 - organizuotas renginys „Pratęsti drabužio istoriją – gyventi švaresniame pasaulyje“;
 - vyko knygos „Žmonės, kurie saugo Europą“ pristatymas, pranešimą pristatė ir socialinio verslo „Textale“ įkūrėja V. Nausėdienė, kuri išsamiai papasakojo apie savo veiklą, pristatė savo įmonėje iš skirtos utilizuoti tekstilės perdarytų rūbų, aksesuarų ir papuošalų parodas. Taip pat renginyje dalyvavusi Europos Komisijos Atstovybės Lietuvoje ekonomikos valdysenos grupės asistentė A. Diržinskaitė pasakojo apie žiedinę ekonomiką, kurios tikslas, kad kuo mažiau atliekų patektų į sąvartynus, o vanduo, dirvožemis ir oras būtų kuo mažiau teršiami. Bibliotekos kvietimu dalyvavo ir mokyklų, savivaldybės bendruomenių bei organizacijų atstovai, pristatė savo veiklas ir projektus: Elektrėnų „Ažuolyno“ progimnazijos mokytoja N. Ščetinienė papasakojo apie vykdytą projektą „Rūšiuokime ir saugokime gamtą“ ir gėlių, padarytų iš kamštelių, parodą, Elektrėnų meno mokyklos mokytoja E. Sabockytė-Skudienė pristatė savo mokinių darbų parodą „Kita forma – perdirbinys“, Elektrėnų paramos šeimai tarnybos vadovė G. Palidauskienė pristatė savo auklėtinių darbų iš antrinių žaliavų parodą, Elektrėnų parapijos namų „Caritas“ vadovė D. Sabonienė pasakojo apie tai, kaip „Caritas“ atstovai renka ir tvarko padėvėtus rūbus, kuriuos vėliau išdalina nepasiturinčioms šeimoms.

RYŠIAI SU BENDRUOMENE

Siekiame kurti naudą bendruomenei šiomis iniciatyvomis:

- ugdydami įgūdžius;
 - 2019 m. įgyvendinome Elektrėnų savivaldybės finansuotą projektą „Mobilios IT dirbtuvės“: organizavome robotikos dirbtuves 8-14 m. socialiai remtiniems vaikams, suteikiant jiems priemones ir sudarant tinkamas sąlygas tobulintis IT srityje, laviname vaikų socialinius įgūdžius, bendravimo ir bendradarbiavimo kompetencijas, skatinome motyvaciją ir pasitikėjimą savimi, komandinį darbą.
 - Įgyvendinome neformalaus suaugusiųjų švietimo kaligrafijos projektą.
 - Įgyvendinome Amatų centro Gilučių filiale įkūrimo projektą. Čia vyksta neformalaus vaikų švietimo keramikos užsiėmimai.

- Nuolat organizuojame individualius ir grupinius mokymus kompiuteriu pradedantiesiems ir pažengusiems IT srityje bendruomenės nariams.
- gerindami sveikatą ir gerovę;
 - Įgyvendinome biblioterapijos projektą;
 - Įgyvendinome bendruomenės sveikatos prevencijai ir švietimui skirtus projektus.
- gerindami infrastruktūrą;
 - Biblioteka dalyvauja projekte „Prisijungusi Lietuva“, kurį įgyvendinus, bus atnaujinta Elektrėnų sav. viešosios bibliotekos ir jos filialų interneto prieigos infrastruktūra ir apmokyti gyventojai saugiai ir efektyviai naudotis informacinėmis technologijomis, internetu ir jo teikiamomis galimybėmis.
 - Biblioteka įgyvendino projektą „Saviraiškos erdvės paaugliams ir jaunimui įkūrimas“.
- organizuodami gerbūvio programas:
 - Įgyvendinome Elektrėnų savivaldybės finansuotą projektą, neformaliojo suaugusiųjų švietimo ir tęstinio mokymosi programą „Šlapios akvarelės liejimo užsiėmimai“. Projekto tikslas – skatinti suaugusiųjų, tame tarpe ir neįgaliųjų laisvalaikio užimtumą, naudojant akvarelės liejimo techniką, skatinti juos domėtis menais, lavinti koordinaciją bei fantaziją, supažindinti su kompozicijos įvairove, gamtos ir aplinkos formomis.
 - Įgyvendinome bendruomenės sveikatos prevencijai skirtus projektus:
 - „Sveika gyvensena – pilnaverčiam rytojui“, skirtą vyresnio amžiaus žmonių fizinės ir dvasinės sveikatos gerinimui, socialinės atskirties mažinimui, užimtumui, aktyvumui, sveikesnės mitybos įpročių formavimui.
 - „Fraktalų terapija – netradicinė sielų gydykla“, skirtas savęs pažinimui, savieškos, emocinių problemų iškelimui, psichologinės sveikatos gerinimui, bendravimo stiprinimui, socialinės atskirties mažinimui.
 - biblioterapijos projektą „Knyga — sielos namų vaistinė“.
 - Įgyvendinome bendruomenės švietimui skirtus projektus:
 - „Kultūros paveldo išsaugojimas ir sklaida pasitelkiant inovatyvias technologijas“, skirtas Elektrėnų savivaldybės bendruomenei – nuo moksleivių iki senjorų. Sukurtas edukacinis Elektrėnų savivaldybės kultūros paveldo objektų žemėlapis, vyko vartotojų mokymai, sukurtas edukacinis žaidimas-testas.
 - Įgyvendintas edukacinis projektas „Vaikų sveikatinimo įpročių ugdymas“. Vaikų sveikos ir pilnavertės mitybos įpročių formavimas, fizinio aktyvumo skatinimas atsitraukiant nuo kompiuterių ir mobiliųjų telefonų.
 - Įgyvendintas Gabių vaikų ir jaunimo ugdymo rėmimo programos projektas „Tobulėk 3D erdvėje“, kuris skirtas gerinti vaikų gyvenimo kokybę, didinant kompetencijas IT srityje (3 D projektavimo užsiėmimai) bei teikiant užimtumo ir neformalaus ugdymo paslaugas.
 - Pilietinio ir tautinio ugdymo rėmimo programos projektas „Žvilgsnis į Lietuvos praeitį“. Projekto tikslas - ugdyti kultūringą, dvasingą ir kūrybingą asmenybę, suvokiančią tautos ištakas ir savitumą, sugebančią atpažinti, vertinti ir tausoti tikrąsias vertybes žinoti mūsų senolių tradicijas,

papročius bei senuosius amatus. (lipdymo iš molio užsiėmimai, tautinių juostų pynimas). Vyko vaikų supažindinimo su senaisiais muzikos instrumentais bei lietuvių liaudies melodijomis.

- Įgyvendinome piešimo ant vandens (EBRU) projektą.
- Įgyvendinome Elektrėnų savivaldybės dalinai finansuotą projektą: vasaros dienos stovyklėlę vaikams „Atostogauk, kurk, pramogauk bibliotekoje“. Projekto tikslas – bendradarbiaujant su kitomis Elektrėnų savivaldybės įstaigomis organizuoti vaikų užimtumą vasaros laiku. Stovykloje buvo ugdomi vaikų meniniai, kūrybiniai gebėjimai, mokoma bendravimo, gamtos pažinimo bei saviraiškos.

Darbuotojų savanoriška veikla: Bibliotekos darbuotojai neša spaudinius į namus judėjimo negalią turintiems ir senyvo amžiaus skaitytojams.
Vaikų literatūros skyriaus darbuotojai organizuoja renginius už bibliotekos ribų – pristato knygas vaikų lopšeliuose-darželiuose, ten organizuoja garsinius skaitymus.
Padedame kompiuteriu surinkti tekstus senjorams-vietos literatams.

Skatiname pirkimus iš vietos bendruomenės: Mes perkame autorines knygas ir iš krašto literatų.

Gerbiame vietinių gyventojų aplinką ir tradicijas.

Atliekame socialinio investavimo analizę:

- prioritetą teikiame iniciatyvoms, gerinančioms bendruomenės gebėjimus ilgalaikėje perspektyvoje;
- konsultuojamės su bendruomenės nariais prieš kurdami iniciatyvas, programas;
- bendraujame su vietos jaunimo organizacijomis: Lietuvos moksleivių sąjungos Elektrėnų mokinių savivaldų centru, Liberalaus jaunimo Elektrėnų skyriumi, Jaunaisiais konservatorių lygos Elektrėnų skyriumi – suteikiame jiems saviraiškos ir renginių erdves, skatiname iniciatyvas ir dalinamės savomis.

Bibliotekoje su jaunimu dirbti padeda savanorė, kuri veikia pagal trišalę sutartį su organizacija „Ne imti, bet duoti“, tarp mentoriaus, kurio tikslas – prisidėti prie tvarios visuomenės ir aplinkos kūrimo skatinant ir organizuojant savanorišką veiklą, orientuotą į vaikus ir jaunimą, ypač patiriančius socialinę atskirtį, ir veiklos koordinatoriaus – Elektrėnų sav. viešąją biblioteka. Taip pat bendradarbiaujame su Elektrėnų jaunimo centru: dalyvaujame jų organizuojamose veiklose, renginiuose, kviečiame į bibliotekos renginius jaunimui.

Suteikiame nemokamas patalpas Elektrėnų krašto neįgaliųjų sąjungai, Elektrėnų diabeto klubui, Elektrėnų bendrijai „Bočiai“.

Palaikome ryšius su kitomis mokslo bendruomenėmis: Elektrėnų pradinė mokykla, „Ažuolyno“ progimnazija, „Versmės“ gimnazija, Meno mokykla, Profesinio mokymo centru, vaikų ikimokyklinio ugdymo įstaigomis, Elektrėnų šeimos namų vaikų dienos centru.

Palaikome ryšius su kitomis profesinėmis bendruomenėmis: Elektrėnų savivaldybės viešosios bibliotekos darbuotojai yra Lietuvos bibliotekininkų draugijos (LBD) nariai. Biblioteka yra Lietuvos savivaldybių viešųjų bibliotekų asociacijos narė, bendraujame su kaimyninių rajonų bibliotekomis, profesiniais klausimais krepiamės konsultacijų į Vilniaus A.

Mickevičiaus viešosios bibliotekos darbuotojus, LNB konsultantus.
Dalinamės ir savo profesine patirtimi.

Palaikome ryšius su kitomis
potencialių darbuotojų
bendruomenėmis:

Kviečiame dalyvauti Elektrėnų mokymo centro moksleivius dalyvauti
bibliotekos projektuose.